

Шумкова О.В.

к.е.н., доцент кафедри статистики, АГД та маркетингу

Сумський національний аграрний університет

м. Суми, Україна

**ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ КОРИГУВАННЯ
ТРАДИЦІЙНИХ ПОГЛЯДІВ НА НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

У сучасних умовах господарювання одним із важливих чинників ефективного довгострокового функціонування підприємств є регулярне успішне здійснення інноваційної діяльності. Відставання підприємств України за інноваційною діяльністю від фірм інших країн світу не дозволяє українським підприємствам забезпечити високу конкурентоспроможність та стійке економічне зростання.

Однією з причин низької інноваційної активності в Україні разом із браком різного роду ресурсів є відсутність належного досвіду управління нововведеннями в ринкових умовах та відповідної ефективної практично-теоретичної бази управління інноваційною діяльністю підприємств. Обмеженням переходу до інноваційного розвитку є слабкість позицій країни на світовому ринку інновацій та високотехнологічних продуктів і послуг. Так, частка України в обсязі світового ринку інновацій (2 трлн 300 млрд. дол.) становить менше ніж 0,1 %, у той час як частка США – 39 %, Японії – 30 %, Німеччини – 16 %. Однак позитивним є той факт, що на сьогодні спостерігається тенденція до розподілу сфер впливу на світовому ринку інновацій, і в найближчі роки як мінімум 3-5 % його обсягу поділять між собою країни, що не належать нині до лідерів [1, с.66].

Недостатньо розвинена інноваційна інфраструктура, яка охоплює не всі ланки інноваційного процесу, в ній немає системного підходу до забезпечення відповідними послугами у сфері інноваційної діяльності. Ще однією з причин низького розвитку вітчизняного ринку інновацій є те, що на ньому немає чіткої

взаємодії між суб'єктами. Їх об'єднання дозволить розглядати інфраструктуру ринку інновацій як єдиний, злагоджений комплексний механізм.

Найбільшою перешкодою на інноваційному шляху розвитку для України є відсутність чіткої політики державної підтримки інноваційної діяльності. Однак позитивним є те, що на сьогодні існує чимало країн, які своїм прикладом довели важливість державної підтримки для розвитку країни.

Розвиток інновацій, що формується в Україні, має кілька особливостей:

- науково – технічна сфера сформувала достатній запас напрацювань у науково – дослідній та дослідно – конструкторській роботах минулих років, але для їх реалізації та доопрацювання недостатньо коштів;
- на ринку інновацій низький рівень конкуренції, так як існує відносна монополія більшості науково – дослідних інститутів та конструкторських бюро;
- ринок інновацій складається не з самої продукції, а з колективів, окремих фахівців, потенційно спроможних здійснювати інноваційну діяльність;
- інноваційні організації в більшості випадків не можуть здійснювати ініціативні роботи за рахунок залучених зі сторони ресурсів організацій венчурного капіталу;
- система захисту прав виробників інноваційної продукції недосконала і вимагає доопрацювання[2, с.63].

З погляду конкретного підприємства інноваційну діяльність необхідно розглядати як один із основних засобів його адаптації до постійних змін умов зовнішнього середовища.

Необхідність коригування традиційних поглядів на напрямки і шляхи інноваційного розвитку вітчизняних підприємств визначається наступним:

- 1) в умовах відсутності дефіциту товарів і наявності гострої конкуренції виробників безглуздо випускати продукцію, навіть ефективну у виробництві і технічно досконалу, але яка не відповідає потребам і запитам споживачів, переваг якої ніхто за межами підприємства-виробника не оцінив;
- 2) спроби шукати шляхи розвитку тільки за рахунок зниження витрат виробництва і просування на ринку традиційної, часто застарілої продукції, є

безперспективними і ведуть до значних збитків чи банкрутства;

3) прискорення темпів НТП приводить до швидкого оновлення асортименту продукції;

4) зниження цін (особливо застосування агресивних цінових стратегій) здатне підштовхнути конкурентів до різких відповідних заходів, на які адекватної відповіді може і не бути;

5) процеси ринкової трансформації економіки, викликають різкі зміни потреб і запитів споживачів, спостерігається різке зростання диференціації запитів, яке викликане розшаруванням споживачів за рівнем доходів;

6) підприємницькі структури розвинутих в економічному відношенні країн усе більшою мірою переходять на інноваційний шлях розвитку, частка інновацій (нових технологій, нових продуктів, способів їхньої реалізації, організації їхнього виробництва і збуту) у загальному обсязі отримуваного прибутку неухильно зростає;

7) зростаючий ступінь відкритості економіки України і зростання інтеграційних процесів у світовій економіці, а також викликане цим зростання конкуренції з боку зарубіжних товаровиробників, ставлять вітчизняні підприємства перед необхідністю адаптації своєї діяльності відповідно до умов господарювання.

Отже, у цих умовах одним із основних складових тривалого виживання і розвитку вітчизняних суб'єктів підприємницької (господарської) діяльності стає здатність запропонувати, розробити, виготовити, вивести на ринок і просувати на ньому товари з новими споживчими якостями, товари, орієнтовані на задоволення існуючих потреб, але новими нетрадиційними способами, або ж товари, що призначені для задоволення нових (у тому числі принципово нових) потреб (у ряді випадків ці потреби цілеспрямовано формують).

ЛІТЕРАТУРА

1. Жук М.В. Інфраструктурне забезпечення інноваційного процесу в Україні [Текст] / М. В. Жук, О. М. Бородіна // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - N 8. - С.66-71.

2. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу [Монографія] / За ред. д.е.н., професора С.М. Ілляшенка // - Суми: ВДТ «Університетська книга», 2008. - 615